

Використання інструментів обліку, аналізу та фінансового контролю дозволяє систематизувати процес формування ринкового потенціалу та забезпечити його стійкий розвиток у довгостроковій перспективі [6; 7].

Література:

1. Землинський В.А., Жук Н.А., Осик С.В., Мартянова М.П. Сучасна бізнес-діагностика: цифрова зрілість та відновлення екосистем. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 3. С. 18-25.
2. Strutyńska I., Kozbur H., Dmytrotsa L., Bodnarchuk I., Hlado O. Small and Medium Business Structures Clustering Method Based on Their Digital Maturity. *Problems of Infocommunications. Science and Technology*, 2019, pp. 278-282.
3. Воронкова А.Е. Потенціал підприємства як основа його довгострокового розвитку. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 4. С. 77-84.
4. Prahalad C. The Core Competence of the Corporation. *Harvard Business Review*, 1990, vol. 68, pp. 79-91.
5. Отенко І.П., Малярець А.М., Іващенко Г.А. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства: наук. вид. Харків : ХНЕУ, 2007. 347 с.
6. Турило А.А. Потенціал підприємства: сутність та методологічні підходи до визначення. *Economics Bulletin*. 2014. № 3. С. 65-71.
7. Стадник В.В. Гетерархія як організаційна оболонка ефективної взаємодії різноманітностей у забезпеченні конкурентоспроможності сучасних корпорацій. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 6. С. 132-137.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сапелкін Д.М., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Сучасний стан агропромислового виробництва потребує інноваційних змін та трансформації технологічних процесів, що вимагає підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Для досягнення цієї мети провідну роль відіграє система аграрного менеджменту, яка об'єднує всі сторони діяльності сільськогосподарського підприємства, регламентує між виробничі зв'язки, формує цілісну модель організації економічних, трудових, соціальних та інших процесів [1].

* Науковий керівник – Нагасєв В.М., д.п.н., професор

В сучасних умовах системний розвиток сільськогосподарських підприємств докорінно перебудовується: з'являються нові організаційно-правові структури, розширюється фронт контролю, створюються нові центри відповідальності, удосконалюються функціональні завдання та ін. За цих умов важливо знайти оптимальні параметри і співвідношення між усіма операційними підсистемами аграрного формування. У цьому сенсі практичного значення набувають питання удосконалення системи аграрного менеджменту, яка спрямована на досягнення оперативних і стратегічних цілей виробництва [2].

Функціонування ефективної системи сучасного аграрного менеджменту може бути реальним лише при науковому підході з урахуванням цілісності підсистем управління сільськогосподарським виробництвом, які базуються на дієвій кадровій політиці, сучасних технологічних засобах зв'язку, збирання і обробки інформації, запровадженні операційних технологічних процесів, раціоналізації обліково-планової та нормативної роботи тощо.

Мета дослідження полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні компонентів системи аграрного менеджменту на прикладі функціонування сільськогосподарського підприємства.

Системний підхід – це спосіб мислення організації стосовно управління складними системами. Всі організації є соціотехнічними системами, як сукупності функціонально взаємопов'язаних елементів. В залежності від умов управління, кожна соціально-економічна система (підприємство, об'єднання, організація тощо) складається з керуючої та керованої систем. Керуюча система (суб'єкт управління) – це сукупність органів управління і управлінських працівників з певними масштабами своєї діяльності, компетенцією і специфікою виконуваних функцій. Вона завжди має кілька рівнів управління у порядку підпорядкованості (бригадир – начальник цеху – директор, а також може змінювати свій стан під впливом організуючих і дезорганізуючих факторів найбільш істотним змінним управляючої системи є функції, структура і інформація [3; 4].

Розглянемо систему аграрного менеджменту на прикладі сільськогосподарського приватно-орендного підприємства «Нива» Гадяцького району Полтавської області. Існуюча організаційна структура господарства побудована за цеховим принципом. Розглядаючи систему аграрного менеджменту у в СПОП «Нива», необхідно проаналізувати її підсистеми, що визначаються основними функціями підприємства. До їх складу входять підсистеми: планування, організація, координація та регулювання, облік, контроль та аналіз. Кожна підсистема характеризується притаманними їй технологічним

процесом обробки інформації та способом впливу на керований об'єкт. Функції управління завжди сконцентровані на досягненні цілей управління.

Для визначення оцінки системи аграрного менеджменту нами використана методика оцінно-ситуаційного підходу. Загальна середня оцінка системи аграрного менеджменту у СПОП «Нива» складає 3,6 бали (коефіцієнт якості 0,72). При цьому начальник агроцеху виконує дані функції на 80 %, провідний агроном – на 74 %, економіст – на 72 %, бригадир ТРБ – на 66 %.

В результаті проведеного комплексного аналізу системи аграрного менеджменту господарства пропонується удосконалити організаційну структуру управління за принципом організації виробництва і впровадити в СПОП «Нива» дивізійну продуктову структуру з госпрозрахунковими первинними виробничими колективами. У новоствореній організаційній моделі управління відокремлюються три основні підсистеми діяльності: 1) виробництво; 2) переробка; 3) реалізація (мережа пунктів реалізації в обласному, районному та місцевих населених пунктах).

Висновки. Важливим висновком дослідження є розуміння необхідності розробки концепції реформування системи аграрного менеджменту, яка має бути реалізована принципами: впровадження дієвого економічного механізму господарювання, комерційного розрахунку, оптимального співвідношення форм управління і форм власності; демократизму, відкритості, соціального захисту; приведення у відповідність до ринкових умов організаційно-правових структур на основі багатоукладної ринкової економіки). У кожному господарстві існує індивідуальна система аграрного менеджменту, яка спрямована на організацію виробничих, трудових і соціально-економічних процесів.

Література:

1. Про затвердження Комплексної програми підтримки розвитку українського села на період до 2030 року: Постанова Кабінету міністрів України. *Економіка АПК*. 2017. № 1. С. 3-34.
2. Кудінова М.М. Підвищення ефективності системи управління підприємством. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 3. С. 202-205.
3. Нагасв В.М., Шевченко Е.А. Удосконалення структури управління у великих за розмірами державних аграрних формуваннях. *Вісник ХНАУ*. 2009. № 10. С. 111-119.
4. Настич В.Г. Вдосконалення системи управління АПК на регіональному рівні. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2014. № 4(28). С. 143-146.